

Zpráva o činnosti Obce překladatelů v roce 2019

VALNÁ HROMADA

Program:

1. Zahájení
2. Volba komisí mandátová
návrhová
3. Zpráva o činnosti
4. Zpráva o hospodaření Věra Hrubanová, členka revizní komise
5. Diskuse
6. Ukončení valné hromady

Výbor OP pracoval ve složení:

Blanka Stárková, Helena Beguivinová, Hana Fořtová, Anežka Charvátová, Václav Jamek, Alena Lhotová, Hana Linhartová, Olga Lomová, Tereza Semotamová, Robert Svoboda, Lucie Šavlíková, Ladislav Šenkyřík, Anna Tkáčová.

Revizní komise:

Věra Hrubanová, Marie Voslářová, Jan Jeništa

V r. 2019 celkem 18 akcí pro odbornou a širokou veřejnost, část z nich tvoří naše aktivity tradiční, některé jsou zejména z podnětu mladých kolegů nové. V našem výčtu je uvádíme chronologicky.

Mimoto OP zorganizovala speciálně pro mladé zájemce o literární překlad 2 dílny uměleckého překladu, anglickou a francouzskou. (Probíhaly průběžně během roku v prostorách sekretariátu OP, Praha 2)

1. Setkání s novými členy OP (31. 1. 2019 v Kampusu v Hybernské ulici)

Neformální setkání s novými, vesměs mladými překladateli umožnilo vzájemné osobní poznání a v živé besedě se zkušenějšími kolegy výměnu názorů a představ o naší obci a zapojení do její činnosti.

2. Překladatelé diskutují s právníkem (čtvrtek 21. 2. 2019, Šporkův palác)

Obec překladatelů uspořádala dílnu o překladatelských smlouvách zejména pro odbornou veřejnost. Právník Viktor Košut poradil, jak se vypořádat se záludnostmi licenčních smluv, na co si dát pozor při jejich uzavírání, jak bránit

překladačská práva vyplývající z autorského zákona, a odpověděl na konkrétní dotazy. Workshop proběhl v Ústavu translatologie v Hybernské ul.

3. Ztracení v překladu 4 (středa, 17. 4. 2019 od 19 v Knihovně Václava Havla)

Pořad se pravidelně obrací na veřejnost se zájmem o literaturu, tentokrát se zaměřil na reflexi překladové literatury v různých médiích a na sociálních sítích. Účastníci kulatého stolu věnovali pozornost recenzím knih na sociálních sítích, jako je Instagram, Facebook, Youtube.

Pozvání přijali literární kritička Kateřina Čopjaková, Jakub Pavlovský, Lukáš Růžička z nakladatelství Paseka, publicista a prozaik Jakub Šofar, novinářka a recenzentka Monika Zavřelová. Moderovala Tereza Semotamová.

4. Vyhlášení Anticeny Skřípec (čtvrtek, 9. 5. Výstaviště, Praha 7)

I v roce 2019 vyhlásila Obec překladatelů na mezinárodním knižním veletrhu Svět knihy výsledky dalšího ročníku Anticeny Skřípec. Porotci Jiří Hanuš (předseda), Milada Matějovicová a Kateřina Brabcová se rozhodli udělit Skřípec Ondřeji Duhovi za překlad románu Pohřešuje se prezident (napsali James Patterson a Bill Clinton, vydal Kalibr 2018).

Porota zhodnotila překlad nejen jako servilně doslovný, plný faktických i pravopisných chyb, ale především jako překlad, který roubuje na češtinu anglickou syntax i idiomy a projevuje tedy neznalost zásad, jimiž by se měli překladatelé beletrie do češtiny řídit. Podrobný posudek naleznete na webových stránkách Obce překladatelů.

5. Autorské čtení Bronky Nowické a pocta překladatelce Heleně Stachové (pátek 10. května v 19.30, Kavárna Fra, Šafaříkova 15, Praha 2)

Polská prozaička, vizuální umělkyně a režisérka Bronka Nowická představila svoji básnickou prózu Nakrmit kámen (2015, Revolver Revue 2018) oceněnou nejvýznamnější polskou literární cenou Nike. Večer byl také poctou Heleně Stachové, překladatelce knihy a loňské laureátce Stání ceny za překladačské dílo. Uspořádala OP ve spolupráci s Polským institutem.

6. Výstava oceněných překladů a nominací na cenu Josefa Jungmanna na Svět knihy (9. 5. - 12. 5. 2019, Výstaviště, Praha 7)

Ve Střední hale Průmyslového paláce, tj. v centrálním prostoru pražského knižního veletrhu, představila OP překladové tituly. Vystavili jsme jednak překlady, které byly v uplynulé sezoně oceněny, jednak návrhy na Cenu Josefa Jungmanna za nejlepší překlad (byla vyhlášena 8. října 2019 - viz níže).

Mimoto jsme jednu část věnovali překladům ze španělštiny, neboť literatura Latinské Ameriky byla ústředním veletržním tématem.

7. Vzpomínka a křest (sobota 11. 5. 2019, Svět knihy)

OP uspořádala na Světu knihy rovněž vzpomínku na vydavatele a překladatele Jiřího Joska spojenou s křtem jeho posledního překladu – trilogie Williama Shakespeara *Král Jindřich VI.* Vystoupili Přemysl Rut, Markéta Potužáková, Jana Mertinová a Jan Zelenka.

8. V pořadu o literárním překladu (sobota 11. 5. 2019, Svět knihy)

určenému zejména mladým zájemcům o literaturu vystoupily na Světu knihy překladatelky Petra Ben-Ari a Michala Marková, moderovali Jakub Pavlovský a Kamila Hřavová. Důkladné analýze byl podroben zejména proces, jakým projde kniha originálu, než se dostane do rukou českému čtenáři v jeho mateřštině.

9. OP a Profesní fórum (čtvrtek 9. 5. a pátek 10. 5. 2019, Svět knihy)

Obec překladatelů a Profesní fórum Světa knihy 2019 uspořádaly setkání překladatelů a nakladatelů, tzv. speed dating. Překladatelé měli příležitost představit nakladatelským redaktorům zajímavé zahraniční knižní tituly (ať už z oblasti prózy, poezie, žánrové literatury či literatury faktu, tituly pro děti a mládež, komiks aj.), které by rádi přeložili do češtiny. Setkání se účastnilo 20 překladatelů.

10. Jak vzniká překlad (sobota 11. 5. 2019, Svět knihy)

Přímo na místě mohli diváci zažít, jak vzniká překlad. Viktor Janiš umožnil zájemcům nahlédnout do své překladatelské kuchyně, před očima zájemců překládal krátký úsek anglického textu, který okomentoval a o užitých řešeních pak debatoval s návštěvníky.

11. Vyhlášení výsledků Překladatelské soutěže Jiřího Levého pro mladé a začínající překladaatele (čtvrtek 13. 6. 2019, Café Kampus, Praha 1)

Výsledky soutěže byly vyhlášeny v pražské kavárně Café Kampus. Porota ve složení Anežka Charvátová (předsedkyně), Michaela Jacobsenová, Kateřina Klabanová a Ladislav Šenkyřík udělila 2x první cenu, 2x druhou cenu, 2x třetí cenu, 3x čestné uznání v kategorii próza. Mimořádnou cenu pak za překlad

dramatického textu a mimořádnou cenu za překlad poezie. Podrobné výsledky jsou k dispozici na webu OP. (Ve spolupráci s nakl. Lingea)

12. Seminář s mladými překladateli (čtvrtek 13. 6. 2019, tamtéž, Praha 1)

Pořad navázal na vyhlášení výsledků Soutěže Jiřího Levého. Práci s texty přeloženými mladými adepty překladatelství vedli členové poroty a další zkušení překladatelé z řad OP.

13. Slavnostní předání Ceny Josefa Jungmanna za nejlepší překlad uplynulého roku (8. 10. 2019, Goethe-Institut, Praha 1)

Cena Josefa Jungmanna za nejlepší beletristický překlad uplynulého roku byla pod záštitou DILIA vyhlášena v úterý 8. října 2019. pod záštitou Dilia. Porota ve složení Václav Jamek (předseda), Blanka Stárková, Dagmar Hartlová, Magdaléna Štulcová, Ladislav Nagy a Petra Martínková udělila Cenu Josefa Jungmanna za r. 2018 **Vladimíru Medkovi** za překlad ze španělštiny: Antonio Muñoz Molina *Polský jezdec* (Leda).

Mimořádnou tvůrčí odměnu pak **Miloslavu Uličnému** za překlad ze španělštiny: *Pražské romancero* (vyd. Argo).

Tvůrčí ocenění získaly:

Lenka Bukovská, Mariana Fisher za překlad z hebrejštiny: David Grossman *Přijde kůň do baru* (vyd. Mladá fronta)

Šárka Grauová za překlad z portugalštiny: Lima Barreto *Smutný konec Policarpa Quaresmy* (Triáda)

Kateřina Hilská za překlad z angličtiny: Jane Austenová *Rozum a cit* (vyd. Sloart)

Kateřina Šimová za překlad z ruštiny: Michail Osorgin *Příběh jedné moskevské ulice* (vyd. Prostor)

Lada Weissová za překlad z portugalštiny: José Saramago *Putování jednoho slona* (Albatros Plus)

Projev předsedy poroty Václava Jamka s podrobným odůvodněním výroku je k dispozici na webu OP.

Do Síně slávy byla uvedena Jarmila Emmerová.

Stipendium Hany Žantovské předala dcera Irena, získal ho R. Roreitner na dokončení překladu Pýthijských zpěvů z klasické řečtiny, jejichž autorem je Pindaros.

Krameriův vinš byl udělen Haně Kofránkové.

14. Překladatelský duel - Vystoupení na Jeronýmových dnech (3. 11. 2019, K-centrum, Praha 1)

Petr Onufer moderoval diskusi nad ukázkou překladu z angličtiny ve dvojm podání, veřejnosti ho předložili Viktor Janiš a Richard Podaný. Pořad demonstroval, jak výrazně je výsledné řešení spjato s osobou překladatele, jak výrazně je umělecký překlad tvůrčím počinem a jak nemožné je, aby dva překladatelé přeložili stejný cizojazyčný text identickým způsobem.

15. Ztraceni v překladu 5. Vliv angličtiny v češtině; kde končí obohacení a začíná zaneřádění? (23. 10. 2019, Knihovna Václava Havla, Praha 1)

Další z kulatých stolů pořádaných ve spolupráci Knihovny Václava Havla s Obcí překladatelů se zaměřil na přejímání jazykových prvků z angličtiny – nejde už jen o slova, ale často i o prvky gramatické, o celé větné konstrukce. Diskutující zvažovali přínos tohoto vlivu, ale také jeho invazní až parazitickou podobu ve snaze alespoň přibližně určit hranici, za níž se z obohacení stává zaneřádění mateřského jazyka. V neposlední řadě se zamýšleli i nad tím, co s anglicismy v literárních textech, a tedy i v překladech. Pozvání přijali Daniela Iwashita, Viktor Janiš a J. Penkala, moderoval Václav Jamek.

16. Klub rusistů pod vedením Aleny Morávkové připravoval i v roce 2019 zajímavé literárně-vědné přednášky v prostorách FFUK.

17. Překladatelská literární soutěž z ukrajinštiny. OP se nově spolupodílí na literární soutěži vyhlašované vysokoškolskými katedrami ukrajinistiky, která se koná pod záštitou velvyslanectví Ukrajiny. OP v porotě zastupuje Rita Kindlerová. Vyhlášení výsledků proběhlo v prostorách ukrajinského velvyslanectví 6.12.2019.

18. „Bubeníční“ (většinou první pátek v měsíci, Divadlo Na prádle, Praha 1)

Sekce Obce překladatelů známá pod názvem „Bubeníční“ uspořádala v kavárně pražského Divadla Na prádle celkem 9 čtení z překladů světové literatury. Tyto pořady provázené besedami nad knihou připravuje rozhlasová režisérka Hana Kofránková.

Informace o pořadech jsou k dispozici na webových stránkách OP.

* * *

Další akce v r. 2019:

Valná hromada OP (1. 3. 2019, K-Centrum, Praha 1)

Jako každým rokem uspořádala OP výroční valnou hromadu, kde výbor seznámil členstvo s celoroční činností OP, předložil plénu finanční zprávu a prodiskutoval další směřování překladatelské organizace. Valná hromada práci výboru všemi hlasy schválila.

Výbor OP a jeho členové pracovali v porotách, komisích a radách, které Obec překladatelů vybírá do vlastních soutěží (Cena Josefa Jungmanna, Překladatelská soutěž Jiřího Levého a Anticena Skřípec), a rovněž deleguje své zkušené zástupce do dalších významných překladatelských porot, komisí a rad. V r. 2019 to byli:

Státní cena za překladatelské dílo: Iva Dvořáková, rusistka, Veronika ter Harmsel Havlíková, nederlandistka, Ladislav Nagy, anglista, Vratislav J. Slezák, germanista, Lucie Zakopalová, polonistka, Petr Zavadil, romanista, Jan Zelenka, nakladatelský redaktor;

Překladatelská porota Magnesie Litery: Tomáš Dimter, germanista, Tomáš Glanc, rusista, Viktor Janiš, anglista, Robert Novotný, skandinávista, Jovanka Šotolová, romanistka;

Slovník roku: Petr Kitzler;

Cena Františka Filipovského: Ivana Breznenová;

Zlatá stuha - překladatelská porota: Viola Somogyi (předsedkyně), Jitka Jindřišková, Markéta Kliková; organizátorka: Lucie Šavlíková

Komise pro rezidenční pobyty projektu Praha – město literatury: Alena Lhotová;

Rada Českého literárního centra: Blanka Stárková;

Výbor z.s. Magnesia Litera: Blanka Stárková, Alena Lhotová;

Ve Správní radě Dilia zastupují zájmy překladatelů: Hana Linhartová, Šimon Pellar, Libor Dvořák.

Beseda o literárním překladu (úterý 22. 1. 2019, Městská knihovna Broumov)

Alena Lhotová a Ladislav Šenkyřík představili svoji překladatelskou práci broumovským milovníkům literatury na besedě v Literárním café Městské knihovny.

Mezinárodní spolupráce

OP má svou zástupkyni v Evropské radě asociací literárních překladatelů CEATL, zástupcem OP tam je nově Hana Fořtová, členka výboru OP.

Webové stránky, facebook a Zprávy OP

Webové stránky průběžně doplňujeme novými informacemi. Jejich prostřednictvím zpřístupňujeme databázi uměleckého překladu.

U webu máme za předposlední měsíc r. 2019 tuto návštěvnost (srovnatelnou s loňskem):

3010 zobrazených stránek (zobrazení ve vyhledávači při zadání relevantního slova),

11 265 unikátních návštěvníků, kteří se na naši stránku proklikli z vyhledávače nebo na ni šli rovnou.

Na facebooku zaznamenáváme ve srovnání s loňským rokem růst sledovanosti:

1787 lidí, kteří sledují náš FB,

1677 lidí, kterým se náš FB líbí.

Na návštěvnost webu a facebooku dosáhneme bez placené reklamy.

V r. 2019 OP vydala tiskem pět čísel svého pravidelného bulletinu. Jde o interní dvouměsíčník, v němž své členy informujeme o událostech a akcích ze světa literárního překladu doma i ve světě. Jeho šéfredaktorkou je Helena Beguivinová. V mezidobí komunikujeme se členy, odbornou i širší veřejností prostřednictvím webových stránek (www.obecprekladatelu.cz), facebooku a hromadných mailů (pouze interně).

* * *

Finanční podpora: Hlavní město Praha, Dilia, NČLF.

Sekretariát,

o jehož chod pečuje tajemnice Jarmila Zelenková v rozsahu ½ úvazku, koordinuje všechny akce OP, podílí se na jejich organizaci, vede účetnictví, odpovídá na dotazy, které přicházejí elektronicky, telefonicky i poštou, poskytuje informace nakladatelům, novinářům, dalším organizacím či institucím i veřejnosti.

Prošli jsme bez problémů další finanční kontrolou HMP.

V Praze, 8.2. 2020

Hana Linhartová, Alena Lhotová